

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGETM-MC / 14137124

Uw kenmerk

2014Z13615

Datum 16 september 2014

Betreft Beantwoording vragen aangaande de oorzaken van het teleurstellend lage aantal deelnemende boeren en tuinders aan de pilot eerlijke handelspraktijken

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de minister van Economische Zaken, de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door het lid De Liefde (VVD) over de oorzaken van het teleurstellend lage aantal deelnemende boeren en tuinders aan de pilot eerlijke handelspraktijken op 22 juli 2014 onder nummer 2014Z13615.

1

Hoe loopt de pilot eerlijke handelspraktijken in de agrofoodsector volgens u tot nu toe?

Antwoord

Zoals in de brief van 6 juni 2014 (Kamerstukken II 2012/13, 22112 nr. 1862) is aangegeven, is de pilot voor de agrofoodsector van start gegaan op 16 september 2013, tegelijkertijd met het Europese initiatief op dit terrein. De stuurgroep van de pilot is verantwoordelijk voor de voortgang van de pilot. In de stuurgroep voor de agrofoodsector zijn het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie (FNLI) en de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) vertegenwoordigd. De opzet van de pilot is dat deze via zelfregulering tot stand komt, waarbij partijen zich vrijwillig conformeren aan de gedragscode eerlijke handelspraktijken. De stuurgroep heeft besloten dat voor de Nederlandse uitvoering maximaal aansluiting gezocht wordt bij het Europese Supply Chain Initiative, dat gelijktijdig met de Nederlandse pilot is gelanceerd. Waar de Europese landbouworganisaties niet actief zijn vertegenwoordigd in het Europese initiatief, is dat wel het geval bij de nationale pilot. Ik vind het goed dat LTO is aangesloten bij de nationale pilot gedragscode eerlijke handelspraktijken in de agrofoodsector om de boeren en tuinders hierin actief te vertegenwoordigen.

De pilot wordt serieus opgepakt en de afgelopen periode stond vooral in het teken van het opstarten van de pilot. Alle betrokken brancheorganisaties hebben algemene informatie via websites en nieuwsbrieven verspreid, plaatsten artikelen in vakbladen, bespraken het in de bestuurs- en ledenvergaderingen, organiseerden bijeenkomsten voor hun leden, riepen hun leden op zich te conformeren aan de gedragscode, beantwoordden vragen van leden en maakten handleidingen om dit voor hun leden te vergemakkelijken. De bedrijven die zich hebben geëngagementeerd aan de gedragscode of een intentieverklaring hebben getekend om dit te gaan doen, hebben hun interne processen afgestemd op de gedragscode. De bekendheid en het draagvlak nemen toe, aan de implementatie van de gedragscodes wordt gewerkt en betrokken bedrijven worden zich bewust van de mogelijkheden die de gedragscode biedt. Ik wil de pilots tot eind 2015 geven. Zodoende krijgen de pilots voldoende tijd om effectief te kunnen zijn en kunnen de bevindingen van de evaluatie van het Europese initiatief worden meegenomen, waarvan het rapport naar verwachting in het najaar van 2015 gereed zal zijn. Eind 2014 zal de minister van Economische Zaken een tussenrapportage naar uw Kamer sturen. Eind 2015 worden de pilots geëvalueerd en wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

2

Klopt het dat slechts één coöperatie van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) zich heeft aangesloten en één andere coöperatie dat overweegt te doen?

Antwoord

Ja. Van LTO-zijde heeft de coöperatie Fruitmasters zich formeel geregistreerd. Fruitmasters is een afzetorganisatie waarbij ruim 400 fruittelers zijn aangesloten. Eén andere coöperatie is in een vergevorderd stadium om zich te registreren. LTO blijft zich inzetten om de pilot onder de aandacht van ondernemers in de land- en tuinbouw te brengen.

3

Hoeveel leden heeft LTO eigenlijk?

Antwoord

Bij LTO zijn circa 30.000 bedrijven, op een totaal van ruim 67.000 bedrijven (LEB 2014) in de land- en tuinbouwsector, aangesloten. Het gaat om ongeveer 65% van de Nederlandse productieomvang gerekend in Nederlandse grootte-eenheden (nge's).

4

Deelt u de mening dat momenteel de LTO te weinig deelnemers aanlevert in deze pilot? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Gelet op alle acties, die door de brancheorganisaties zijn en worden ondernomen, heb ik er vertrouwen in dat de pilots snel aan bekendheid winnen. Zoals door mij toegezegd tijdens het mondelinge vragenuur van 1 april jl. en later door de minister van Economische Zaken tijdens het Algemeen Overleg Marktwerking, Mededinging en Staatssteun op 19 juni 2014 aangegeven, zal een breed rondje worden gemaakt langs organisaties die boeren en tuinders vertegenwoordigen om ervoor te zorgen dat de pilot aan bekendheid bij hun leden zal winnen. Bij de voortgangsrapportage eind 2014 zal ook worden ingegaan op de bekendheid van en deelname aan de pilot.

5

Bent u bereid andere belangenorganisaties uit de land- en tuinbouwsector te benaderen voor deelname aan de pilot eerlijke handelspraktijken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke belangenorganisaties gaat u benaderen en op welke termijn verwacht u dat zij actief zullen kunnen deelnemen aan de pilot?

Antwoord

Zoals in antwoord op vraag 1 aangegeven, gaat het hier om zelfregulering en is de stuurgroep verantwoordelijk voor de voortgang van de pilot. In deze stuurgroep zijn nu CBL, FNLI en LTO vertegenwoordigd. In eerste instantie is het aan de stuurgroep om te kijken of dit een juiste vertegenwoordiging is. Wel ben ik bereid om andere organisaties te wijzen op mogelijke deelname.

6

Ontvangt u ook regelmatig signalen dat boeren en tuinders niet op de hoogte zijn van het bestaan van de pilot, maar wel klachten hebben over oneerlijke handelspraktijken?

Antwoord

Nee.

7

Deelt u de conclusie dat uw eerdere toezegging nog weinig effect heeft gesorteerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zie mijn antwoord op vragen 1 en 4.

8

Wat is er uit uw overleg met Greenport Holland gekomen? Welke producenten-organisaties heeft u gesproken en wat is daar uitgekomen?

Antwoord

Waar mogelijk en nodig breng ik in mijn contacten met de land- en tuinbouwsector, waaronder Greenport Holland en producentenorganisaties, de pilot gedragscode eerlijke handelspraktijken onder de aandacht. Daarnaast zal, zoals in het antwoord op vraag 4 aangegeven, een breed rondje worden gemaakt langs organisaties uit de land- en tuinbouwsector om ervoor te zorgen dat de pilot aan bekendheid bij hun leden zal winnen.

9

Deelt u de mening dat het op de websites van de LTO, Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) lastig is informatie te vinden over de pilot, bijvoorbeeld de wijze van aanmelding of het emailadres waarop ondernemers anoniem klachten kunnen indienen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Deze informatie is te vinden op de websites van LTO, FNLI en CBL. Op de ene website mogelijk wat makkelijker dan op de andere. Alle leden van deze brancheorganisaties zijn, zoals in het antwoord op vraag 1 aangegeven, daarnaast via verschillende andere kanalen geïnformeerd over de pilot en het deelnemen hieraan.

10

Vindt u dat de drempel voor boeren en tuinders om zich aan te sluiten bij de pilot laag of hoog is en waarom?

Antwoord

Via de brancheorganisaties hoor ik dat het met name voor kleinere ondernemers ingewikkeld kan zijn om zich te registreren, omdat zij minder capaciteit hebben om zich te verdiepen in bijvoorbeeld de self-assessment die hoort bij deelname aan de pilot. Bij de self-assessment moeten ondernemers hun overeenkomsten evalueren en zo nodig wijzigen om ervoor te zorgen dat zij in overeenstemming zijn met de gedragscode. Tegelijkertijd kunnen ondernemers altijd met vragen hierover terecht bij hun brancheorganisatie.

11

Hoe heeft u de toezegging van de minister van Economische Zaken om toe te zien op de bescherming van anonimiteit in de pilot uitgewerkt?

12

Waar kan men anoniem klagen? Is er een onafhankelijke geschillencommissie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de namen en functies geven van de leden van de geschillencommissie?

13

Is de geschillencommissie een neutrale instantie conform het kabinetsstandpunt op het groenboek inzake oneerlijke handelspraktijken?

14

Bent u van mening dat gezien de opzet en samenstelling van de geschillencommissie, anonieme klachten ook anoniem blijven? Zo ja, waaruit blijkt dat in de samenstelling of werkwijze van de geschillencommissie? Zo nee, welke risico's van dubbele petten of mogelijke belangenverstrengeling ziet u en hoe kunnen die worden weggenomen?

Antwoord vragen 11, 12, 13 en 14

In het geval van een ernstige overtreding van een norm uit de gedragscode waardoor verschillende ondernemingen worden getroffen, kunnen de getroffen ondernemingen anoniem klagen via hun brancheorganisatie. De brancheorganisatie van de getroffen ondernemingen kan hun klachten 'bundelen' en voorleggen aan de Nederlandse stuurgroep voor de agrofoodsector. Hierin zijn LTO, FNLI en CBL vertegenwoordigd. Deze stuurgroep wordt geacht neutraal te zijn en de anonimiteit van de klagers te borgen.

Deze nationale opzet waarbij een stuurgroep wordt ingesteld die zich buigt over gebundelde klachten is gelijk aan die van het Europese Supply Chain Initiative (waarbij boeren en tuinders overigens niet zijn vertegenwoordigd in de "Governance Group") en de procedureregels zijn van overeenkomstige toepassing. Dit houdt onder meer in dat de stuurgroepleden handelen met collectieve verantwoordelijkheid, vertrouwelijkheid, naleving van de van toepassing zijnde regelgeving, wederzijdse steun en respect. Tevens oefenen de leden van de stuurgroep hun mandaat te goeder trouw uit en erkennen zij dat het niet hun taak is om bepaalde belangen te verdedigen, maar om de gedragscode effectief toe te passen.

15

Kunt u de Kamer in september 2014 informeren middels een concreet stappenplan met tijdsschema hoe u de pilot denkt te verbeteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zoals door de minister van Economische Zaken aangegeven tijdens het Algemeen Overleg Marktwerking, Mededinging en Staatssteun op 19 juni 2014 zal hij uw Kamer eind 2014 een voortgangsrapportage van de pilots sturen. In deze voortgangsrapportage zal ook aandacht zijn voor de bekendheid van de pilot en de deelname van verschillende partijen hieraan.

(w.g.)

Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken